

2

1 **Goed nieuws, maar toch ook weer niet**

2 *Door Nathalie Strijker* - Tien jaar geleden werden er uit het Westfries Museum in Hoorn
3 **24 schilderijen gestolen. Die schilderijen zijn nu teruggevonden in Oekraïne. Dat is**
4 **goed nieuws, maar toch ook weer niet.**

5 De kunstwerken zijn namelijk in handen gekomen van criminelen en die zijn niet van plan
6 ze zomaar terug te geven. Ze willen daar veel geld voor.

7 Tien jaar geleden werden op een nacht de dure schilderijen uit het museum geroofd. De
8 jaren erna bleven ze spoorloos. Maar vorig jaar ontdekte een rechercheur ineens één van
9 de werken op een Marktplaats-achtige site in Oekraïne. Het werd te koop aangeboden voor
10 veel geld. De politie speurde de verkopers op en dat bleken geen lekkere jongens. Ze
11 vechten in Oekraïne tegen Russische rebellen. Het geld dat de schilderijen waard zijn,
12 kunnen ze goed gebruiken voor het kopen van wapens.

13 **Vijf miljoen**

14 De strijders zeggen dat ze de schilderijen 'gevonden' hebben in de villa van een van hun
15 vijanden. Ze willen de kunstwerken best teruggeven, maar daar willen ze wel vijf miljoen
16 euro voor. Het museum is niet van plan om dat te gaan betalen. Wat er nu met de
17 schilderijen gaat gebeuren, is onduidelijk. Kunstkenners zijn bang dat ze aan anderen
18 worden doorverkocht.

Wat voor soort tekst is dit?

- A** een interview
- B** een nieuwsartikel
- C** een recept
- D** een verhaal

3

Miljardair zoekt maanmaatje

[illegible]

Spannende reis

[illegible]

Wereldvrede

[illegible]

Wat is het onderwerp van de tekst, denk je?

- A Een miljardair wil bewijzen dat maanmannetjes bestaan.
- B Een miljardair zou graag op reis gaan naar de maan, maar hij vindt het te duur.
- C Een miljardair heeft een reis geboekt naar de maan, maar zoekt nog een vrouw om met hem mee te gaan.
- D Een miljardair heeft duizenden euro's uitgegeven om reizen naar de maan mogelijk te maken.

4

1 Giftige deken boven Peking

2 *Door Kim Einder – Boven de Chinese hoofdstad*
3 **Peking hangt een dikke, grijze en vooral**
4 **giftige deken: smog. De lucht is zo gevaarlijk,**
5 **dat de regering voor het eerst code rood**
6 **heeft afgegeven. Dat is het hoogste alarm.**

7 De scholen zijn deze week dicht en er rijden minder auto's. Ook werken de
8 fabrieken even minder hard, zodat er minder vieze rook in de lucht komt.

9 **Smoke + Fog = Smog**

10 Smog is eigenlijk een combinatie van rook (smoke) en mist (fog). Om preciezer te
11 zijn: een giftig mengseltje van meerdere smerige stoffen zoals stikstofoxides,
12 koolwaterstoffen, ozon en fijnstof.

13 Je hebt wintersmog en zomersmog. De laatste ontstaat als er veel zon en weinig
14 wind is. In de winter – nu dus – ontstaat smog als het dicht bij de grond koud is en
15 daarboven warmer. Dan lijkt het net of er een deken op de stad ligt. Uitlaatgassen
16 en fabrieksrook kunnen geen kant op.

17 **Enorm ongezond**

18 Smog is heel erg ongezond. Sommige vervuilingsdeeltjes zijn zo klein dat ze heel
19 diep in je longen kunnen komen en dat kan zorgen voor infecties en astma. Of
20 erger: longkanker en hartziekten. Deskundigen denken dat er zeker tot
21 donderdag een dikke smogdeken boven Peking hangt.

**Welke vragen heb jij over het
onderwerp van deze tekst?
Bedenk er drie.**

5

Boekenverslinder in konijnenpak

Eva (8) uit Woerden is een echte boekenwurm, of beter gezegd een echt boekenkonijn! Want in haar roze konijnenpak las ze in één jaar meer dan tweehonderd boeken. 'Mijn pak is lekker warm en harig.'
Door Judie Jaspers

202 boeken verslond Eva vorig jaar. Het begon met een idee van haar moeder. 'Zij wilde meer gaan lezen: elke twee weken één boek.' In een jaar 26 boeken dus. 'Ik dacht: dat kan ik beter', vertelt Eva. 'Al na drie weken zat ik er overheen.'

Harig

Eva leest altijd 's avonds, op haar kamer. Dan ploft ze op haar bankje

en duikt in haar harige onesie. 'Er zit een konijnenhoofd op met oren en hij is heel lekker warm.' Daarin verslindt ze het ene na het andere boek. 'Dikke en dunne. De meeste onthoud ik, maar de eerste tien ben ik nu wel vergeten.' Het leukste tot nu toe? 'De serie van Funny, een pony. De ruiter in het verhaal heet ook Eva. En ik houd heel erg van paarden.' Eva slaat pas haar boek dicht als de kookwekker afgaat die haar moeder elke avond neerzet. 'Maar dan lees ik nog wel eerst het hoofdstuk uit.'

Taart

Eva vreet al die letters trouwens niet voor niks. 'Na elke 26 boeken mag ik kiezen wat we eten. Meestal hartige taart of patat.' Bij nummer

Foto Robert Cranendonk

honderd maakte ze een monchoutaart. Ook in 2020 gaat ze door: 'Ik heb er nu alweer veertien gehad.'

Toch is lezen niet Eva's enige hobby. 'Ik vind het net zo leuk als buitenspelen.'

Wat zou een andere titel voor dit artikel kunnen zijn?

- A Lezen is saai
- B Een echte boekenwurm
- C Steeds minder kinderen lezen
- D Onesies nog steeds hip

6

Robothand voor Yu-lia (12)

Door Bouwien Jansen - 'Ik wil graag een roze hand met glow-in-the-dark vingers.' Dat zei Yu-lia (12) uit Woerden deze zomer tegen ontwerper Martin van Wezel uit Breda. 'Prima', zei hij. En hij toverde er eentje uit zijn 3D-printer.

Yu-lia is geboren zonder goede rechterhand. 'Ik heb een arm die eindigt in drie vingers die aan elkaar vast gegroeid zitten', legt ze uit. 'Daardoor kon ik bijna niks vastpakken. Ik moest heel vaak om hulp vragen en daar werd ik verdrietig van.' Toen haar vader op een dag voorstelde om op zoek te gaan naar een robothand, zei ze dus meteen ja. Yu-lia's vader meldde zich aan bij een Amerikaanse website waarop mensen uit de hele wereld staan die thuis een 3D-printer hebben en het leuk vinden om anderen daar voor weinig geld mee te helpen. Een 3D-printer is een apparaat waarmee je via een ontwerp iets driedimensionaals tevoorschijn kunt toveren. Een telefoonhoesje bijvoorbeeld. Of een robotarm! Perfect voor Yu-lia, want een kunsthand kopen in het ziekenhuis kost vaak meer dan vijfduizend euro.

Bijzonder

Via de site kwam Yu-lia terecht bij ontwerper Martin van Wezel uit Breda. 'We gingen naar hem toe en hij nam alle maten op', vertelt Yu-lia. 'Ik mocht zelf kiezen wat voor hand ik wilde. Ik bestelde een roze, met vingers die licht geven in het donker. Ik wilde niet dat mensen zouden denken dat mijn hand echt is. Hij moest juist bijzonder worden.' Dat is gelukt. 'Veel mensen vinden hem cool', zegt ze. En hij werkt ook nog goed. 'Toen ik er voor het eerst een flesje mee pakte, lukte het gewoon! Ik kon niet stoppen met lachen.' Inmiddels gebruikt Yu-lia haar hand bijna de hele dag. Alleen met gym is-ie niet zo handig. Yu-lia hoopt dat meer mensen geholpen worden door de 3D-site. Zelf heeft ze Martin uitgebreid bedankt. 'Ik heb hem de hand geschud,' vertelt ze, 'die hij zelf geprint heeft.'

Op welke vraag wordt antwoord gegeven in de tekst?

- A Waarom wilde Yu-lia een nieuwe hand?
- B Hoeveel kost de robothand?

7

Aanslag in Ankara

Door Bram van Hulten - In Turkije hebben twee mensen een paar jaar geleden een aanslag gepleegd. Ze lieten bommen ontploffen, waardoor zeker 95 mensen omkwamen en honderden gewond raakten. De president van Turkije was boos en verdrietig.

De slachtoffers stonden juist klaar voor iets hoopgevends: een vredemars. Want in Turkije en de landen daaromheen woont een volk zonder eigen land: de Koerden. Zij willen dolgraag een eigen plek, maar hebben daar al jaren ruzie over met de Turkse regering. Die wil geen land afstaan aan de Koerden. Het geruzie gaat vaak gepaard met geweld, waarbij regelmatig doden vallen.

'Al dat geweld moet echt stoppen!' wilden de deelnemers met hun vredesmars laten zien. Ze stonden bij het treinstation in de hoofdstad Ankara klaar om te beginnen, toen de bommen ontploften.

Wie is de dader?

Welke organisatie de aanslag heeft gepleegd, is nog niet duidelijk. Het zou de PKK kunnen zijn, een club van hele gewelddadige Koerden. Maar het zouden ook strijders van IS kunnen zijn, die heel agressief zijn tegen iedereen die geen superstreng moslim is. Er zou zelfs een hele andere club achter de ontploffing kunnen zitten. Dat wordt allemaal onderzocht.

Terroristische organisaties laten vaak weten dat zij degene waren die de aanslag hadden veroorzaakt, zodat mensen extra bang voor ze worden. Maar dat is tot nu toe nog niet gebeurd.

Vlaggen halfstok

De president van Turkije, president Erdogan, heeft gezegd dat hij de aanslag heel erg vindt. Hij vindt dat heel Turkije hiermee is aangevallen. De minister-president van Turkije heeft besloten dat er drie dagen lang door het hele land gerouwd zal worden. Dan hangen de vlaggen halfstok en komen mensen bij elkaar om over hun verdriet te praten.

Lees: Zij willen ... Turkse regering (regel 6 en 7). Naar wie of wat verwijst zij?

- A de Koerden
- B de slachtoffers
- C de Turkse regering
- D een volk

8

1 Nadine schrijft over reuma

2 *Door Govrien Oldenburger* – Op 12 oktober was het
3 WereldReumaDag. Het Reumafonds begon een
4 campagne: op hun site kunnen mensen met
5 reuma hun verhaal kwijt. Ook Nadine (9) uit
6 Uithoorn schreef haar verhaal over reuma op.

7 Ik ben de enige op school met deze ziekte. Omdat
8 je niks gekks aan mij ziet, vergeten ze vaak wat ik
9 heb. Ik heb daarom een stukje geschreven voor de
10 schoolkrant met een foto van mij in mijn rolstoel.
11 Zo kijkt niemand gek naar mij als ik de ene dag in
12 de rolstoel zit en de andere dag ernaast loop of in het klimrek hang.

13 Dat is een stukje uit het verhaal van Nadine. Ook heeft ze spreekbeurten over
14 reuma gehouden. 'Ik vind het fijn als mensen begrijpen wat het is. Dan kunnen ze
15 er rekening mee houden', vertelt ze. 'Als we bijvoorbeeld tikkertje doen of stoeien,
16 krijg ik last als ik te hard word aangetikt.' Er zijn meer dan honderd soorten
17 reuma, maar Nadine heeft het meest last van ontstekingen in haar enkels en
18 knieën. 'Die worden dik en soms voelen ze warm', vertelt ze. 'Als ik een lange dag
19 heb gehad, heb ik de dag erna soms pijn en neem ik voor de zekerheid mijn
20 rolstoel mee.' Ook heeft ze een speciale schaar en pen waarmee je niet zoveel
21 druk hoeft te zetten. 'Maar ik heb nu veel minder last dan vroeger, doordat ik
22 betere medicijnen heb', vertelt ze. Ook zwemmen en fietsen gaan haar goed af.
23 'En ik zit op streetdance.'

Mijn leesdoel is: Ik wil weten
wat reuma is.

Is mijn leesdoel na het lezen
van deze tekst bereikt? *Leg je
antwoord uit.*

9

1 Toedeloe, tralies!

2 Door Bouwien Jansen - Honderd jaar geleden waren ze er supertrots op, maar nu kan het
3 echt niet meer. Afgelopen weekend begon de Amsterdamse dierentuin Artis daarom met
4 het slopen van de oude roofdierenhokken. Die waren heel klein en zaten vol tralies. Vaak
5 liepen de dieren de hele dag heen en weer. Een droevig gezicht, vonden veel bezoekers.
6 En supersaai voor de dieren, zeiden roofdierkenners. Alle dieren verhuisden afgelopen
7 zomer al naar andere dierentuinen. Ze komen
8 niet meer terug in Artis. Er is daar te
9 weinig plek voor ze. Maar in 2016 wordt
10 wél een nieuw jaguarverblijf geopend.

Welke zin geeft het best weer waar de tekst over gaat?

- A Dierentuin Artis is aangeklaagd vanwege de te kleine hokken voor roofdieren.
- B Dierentuin Artis heeft sinds kort geen roofdieren meer.
- C Dierentuin Artis sloopte de oude roofdierenhokken omdat ze te klein waren en vol tralies zaten.
- D In 2016 is er in dierentuin Artis een jaguarverblijf geopend.

10

1 Zo vader, zo zoon?

2 *Door Cora van der Weij* - Al 21 jaar is hij de leider van Wit-Rusland, Alexander
3 Loekasjenko (61). En nu is hij wéér herkozen. De macht afstaan aan iemand anders?
4 Geen haar op z'n behoorlijk kalende hoofd die daaraan denkt! Behalve misschien aan...
5 zijn eigen zoon.

6 Loekasjenko nóemt zichzelf wel president. Maar eigenlijk is hij een pure dictator. Hij is al aan
7 de macht sinds 1994 en leidt zijn land met keiharde hand. Kranten mogen alleen positief over
8 de 'president' schrijven. Heb je toch kritiek? Dan word je in de gevangenis gezet. En de
9 verkiezingen? Die zijn ronduit oneerlijk. Stemmen worden vervalst en politieke tegenstanders
10 worden tegengewerkt. Vandaar dat Loekasjenko zondag zo soepel kon winnen. Voor de vijfde
11 keer al.

12 De Wit-Russen kijken er niet meer van op dat de nieuwe president de oude president is. En er
13 gaan geruchten dat als hij straks overlijdt, de volgende wéér een Loekasjenko zal zijn. Nikolai
14 Loekasjenko (11) om precies te zijn, de jongste zoon van de president. Nikolai, die thuis les
15 krijgt, gaat vaak met zijn vader mee. Gaat pa op staatsbezoek? Reken maar dat zijn mini
16 versie naast hem staat, gestoken in een net pak of een legeruniformpje. En rara wie dook er
17 laatst op bij de zeventigste verjaardag van de Verenigde Naties in New York, naast president
18 Obama? Juistem! Is de leider zijn zoon soms klaar aan het stomen als opvolger? 'Nee, hoor',
19 zei Loekasjenko in 2012 tegen de Britse omroep BBC. 'De jongen is gewoon erg aan mij
20 gehecht. Als ik er niet ben kan hij niet slapen.'

Wat is de hoofdgedachte van de tekst?

- A Alexander Loekasjenko wil zijn macht alleen afstaan aan zijn zoon.
- B Alexander Loekasjenko leidt zijn land met keiharde hand.
- C De zoon van Alexander Loekasjenko krijgt thuis les en gaat vaak met zijn vader mee.
- D Alexander Loekasjenko is opnieuw herkozen tot leider van Wit-Rusland.

11

Bermuda-run valt in het water

Waterrat – ‘Weten jullie de weg naar Bermuda?’ Überhardloper Reza Beluchi wilde van Miami naar Bermuda rennen. De 1.662 kilometer Atlantische Oceaan die deze plekken scheidt, hield hem niet tegen. In zijn zelfgebouwde *Hydro Pod* holde hij als een hamster over het water. Tot hij zaterdag, vermoeid en verdwaald, uit zee gevestigd moest worden.
Door Charlotte Goldhoorn

De Iraans-Amerikaanse Beluchi houdt van hardlopen. Hij wil de hele wereld over rennen om geld op te halen voor kinderen in nood. Aan ervaring geen gebrek: in 202 dagen rende hij ooit langs de complete grens van de Verenigde Staten. Dat is meer dan 18.861 kilometer! Maar over land rennen vond hij saai worden. Dus besloot hij, tijdens een tocht in de woestijn, over water te hollen. Hij begon meteen aan de bouw van zijn *Hydro Pod*, een soort plastic hamsterbal waarin hij van Miami via Bermuda naar Puerto Rico wilde joggen over de Atlantische Oceaan. De Bermudadriehoek staat bekend als plek waar mysterieuze ongelukken gebeuren, dus had Beluchi zijn tocht tot in de puntjes voorbereid. Door een luchtgat aan de zijkant van zijn drijvende huis zou hij elke dag zijn hengel uitgooien voor verse vis. Mocht dat een keertje niet lukken, zou hij overleven op zelfgemaakte eiwitrepn en flesjes water. Slapen deed hij in een hangmat, in de vroege uurtjes als de oceaan op haar kalmst is. Daarna zou hij rennen tot hij het te heet kreeg (in de bal kan het 48 graden worden, maar hé, Beluchi is de woestijn gewend) en in zee springen om af te koelen. Er was één ding waar hij geen rekening mee had gehouden: dat het tegen de krachtige golfstroom maar moeilijk rennen en navigeren is. ‘Weten jullie de weg naar Bermuda?’ vroeg hij vorige week na één dag op zee via zijn satelliettelefoon aan de kustwacht. Die wees hem de juiste richting, maar zette ook vraagtekens bij zijn avontuur. ‘Weet je zeker dat je door wilt?’ informeerde donderdag nog een kapitein. Ja, Beluchi wist het zeker. Maar twee dagen later gaf hij de strijd toch op. Hij dobberde 130 kilometer van de kust van St. Augustine, veel noordelijker dan de bedoeling was. Hij werd daar gered door een helikopter. Of Beluchi het later nog eens probeert, is niet bekend. Hij zal dan wel een nieuwe bal moeten bouwen, want zijn *Hydro Pod* drijft nog stuurloos op zee.

Waarom wilde Beluchi over water hollen?

- A Omdat dat nog nooit eerder iemand is gelukt.
- B Omdat hij over land rennen saai vond worden.
- C Omdat hij graag naar Bermuda wilde.
- D Dat staat niet in de tekst.

12

Foto Dierenambulance Amsterdam

Winter? Dat zou je niet zeggen met een temperatuur van tegen de tien graden boven nul. Door de opwarming van de aarde worden de winters langzaam warmer. Maar een zachte winter schopt de natuur flink in de war. Planten en bomen staan te vroeg in bloei en muizen, muggen, teken en eikenprocessierupsen worden door de hoge temperatuur eerder uit hun winterslaap gewekt. De ouders van dit eendenkuiken hadden de lente blijkbaar ook al in hun kop. Medewerkers van de Amsterdamse Dierenambulance vingen het donzige diertje gelukkig op.

Hoe komt het waarschijnlijk dat dit eendenkuiken al geboren is?

- A Dat hebben onderzoekers nog niet kunnen ontdekken.
- B Het eendenkuiken is te vroeg geboren doordat de ouders het ei hadden verlaten.
- C De ouders van dit eendenkuiken hadden blijkbaar de lente al in hun kop.
- D Dat staat niet in de tekst.